

సాయంత్రం నాలుగు దాటింది.

బస్టాండులో సిటీబస్ కోసం ఎదురుచూ

స్తోంది సునీత.

తను ఎక్కాల్సిన బస్సు తప్ప మిగతావన్నీ వరుసగా వస్తున్నాయి.

'స్కూళ్లు వదిలే టైం అయింది. ఇంక ఇప్పట్నుంచి బస్సులు బాగా రోషా వుంటాయి. త్వరగా బస్సు వస్తే బావుండును. పిల్లలు స్కూల్నుంచి వచ్చే లోగా ఇల్లు చేరుకోవచ్చు' అనుకుంది సునీత. ఆలోచిస్తూనే బస్స్టెల్లర్ క్రిందకు చేరింది.

అసలు ఉదయాన్నే బయల్దేరి వడ్డకును కుంది. అక్కయ్య కదలనివ్వలేదు. 'భోజనం చేసి వెళ్లువగాని' అంటూ బలవంతపెట్టింది. నిన్న అక్కయ్య కూతురు శర్వాణికి సీమంతం చేడుక లన్నీ ముగిసేసరికి చాలా పొద్దుపోయింది. ఒంట రిగా రాత్రిపూట రావడం ఎందుకులే అని అనే బద్ద కించింది. పైగా అన్నయ్య-వదినలు, పిల్లలు, బంధువులు అంతా సందడిగా వుంది. నిజంగా రాత్రంతా ఎంతో సరదాగా గడిచిపోయింది. ఎప్పుడూ మొగుడూ, పిల్లలూ... వంటింటి చాకిరీ... ఇదే కాదు జీవితం! మధ్య మధ్య ఇలాంటి ఆటవిడుపులుండాలి. అందుకే ఇలాంటి ఫంక్షన్లు ఏర్పడాయేమో!

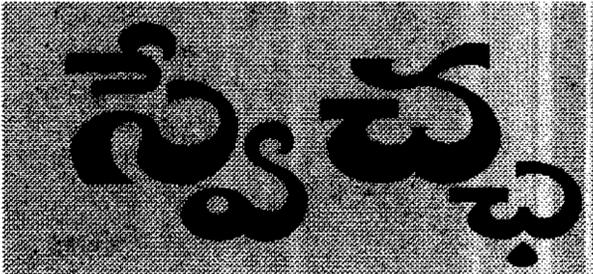
దూరంగా ఇటే వస్తున్న బస్ కనిపించింది. గబ గబా అడుగులు అటువేసి బస్ నెంబర్ని చూసింది. తన కాలనీ బస్ కాదు. ఉసూరుమంటూ మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చింది. 'ఈ టైములో బస్సు వుండాలే! పోనీ ఆటోలో వెళ్ళే? అమ్మో... మూడు రూపాయలతో బస్లో వెళ్ళడానికి ఇరవై రూపాయలవు తుంది. చూద్దాం. మరో పదినిమిషాలు వెయిట్ చేసి చూద్దాం' అనుకుంది సునీత.

నిన్న ఉదయం ఇంట్లోనుంచి బయల్దేరిన పుడు సుధాకరం వార్నింగ్ ఇచ్చాడు- "మీ వాళ్లను చూస్తే నీకు ఒళ్లు తెలియదు. వాళ్లు వుండమన్నారనీ, వీళ్లు కదలనివ్వలేదని సాకులు చెప్పి వుండి పోకు. రాత్రి పొద్దుపోయినా సరే తిరిగివచ్చియ్. పిల్లలతో నేను చావలేను!" అన్నాడు విసుగ్గా.

"మీరూ రావచ్చుగదా? అందరం వెళ్ళే అక్కయ్య సంతోషిస్తుంది కూడాను" అని తనంటే, "అసలు నువ్వు వెళ్లటమే నాకిష్టం లేదు. ఇంకా నన్నూ రమ్మంటావేమిటి? ఆఫీసులూ, స్కూళ్లు మానేసి పేరంటాలకీ, సీమంతాలకీ పోవడమేమిటి? నీకసలు బుద్ధుందా? ఇంకా ఈరోజుల్లో కూడా ఈ చాదస్తపు పేరంటాలే మిట్ నాకర్థం కాదు!" అంటూ రుసరుసలా డాడు.

'ఆయనంతే! దేనికి కలిసిరారు. ఎడ్డెం అంటే తెడ్డెం అంటారు. ఏం మనిషో' నిట్టూర్చింది సునీత.

'ఇప్పుడు ఇంటికెళ్లగానే వుంటుంది తనపని. పిల్లలిద్దరూ అలిగి కూర్చుంటారు. ఆయన ఆఫీసునుంచి రాగానే క్లాసు తీసుకుంటారు. తప్పదు.

అన్నీ భరించాల్సిందే! హాయిగా తనవాళ్లతో రెండు రోజులు గడపటానికి కూడా తనకి స్వాతంత్ర్యం లేదు. ఛ...ఛ... ఏం బ్రతుకో!' విసుక్కుంది లోలోపల.

'ఈ బస్సు ఇంకా వచ్చి చావదే? పిల్లలిద్దరూ స్కూల్నుంచి వచ్చేసి వుంటారు. పాపం పక్కంటి పంకజాక్షిగారు వాళ్లతో ఏం తంటాలు పడుతున్నారో?' అనుకుంది సునీత.

దాహంగా వుంది. కాస్త దూరంలో చెరుకు రసం బండి వుంది. వెళ్లి ఓ గ్లాసు తాగుదామా అనుకుంది. 'తీరా జ్యూస్ తాగే టైముకి బస్ వస్తే? ఒద్దులే ఇంటికెళ్లక హాయిగా ఫ్రెజ్ వాటర్ తాగొచ్చు' అనుకుంది.

బస్స్టెల్లర్ వెనక కూర్చాయల బళ్లు. నవనవలా డుతూ కూరలు కనువిందుగా వున్నాయి. 'ఇంట్లో కూరలు అయిపోయాయ్. ఆయన మార్కెట్ కెళ్లి ప్రొద్దున తెచ్చారో లేదో. పోనీ కొన్ని కూరలు తీసుకుంటే?' ఒక్క నిమిషం మనసు వూగిసలాడింది. అంతలో దూరంగా రెండు బస్సులు వస్తూ కనిపించాయి. ఆశా ముందుకు వెళ్లి చూసింది. రెండూ హండ్రెడ్ 'ఏ'లు. 'ఛ...ఛ... ఎప్పుడూ ఇంతే! ఈ కాలనీ బస్ కోసం పడిగాపులు పడాల్సిందే. వస్తే అన్నీ కట్టకట్టుకుని ఒక్కసారే

వస్తాయి. లేకపోతే గంటలు గడిచినా రావు' అననానంగా నిలబడ్డ సునీత చేతికి మరో చేయి లాకింది.

ఉలికిపాటుగా చూసింది సునీత.

"నన్ను గుర్తుపట్టావా?" అన్నదామె చెయ్యి నొక్కుతూ.

ఒక్క క్షణం నిదానించి చూసింది సునీత. ఆ కళ్లు, గొంతు, ముఖం ఎక్కడో చూసినట్టే అనిపించింది.

"మీరు..." అన్నది సందిగ్ధంగా.

"ఆ.. నేనే" అన్నది నవ్వుతూ.

అమె తన జ్ఞాపకశక్తిని పరీక్షిస్తోందని అర్థమైంది సునీతకి.

"పోనీ.. ఏలూరు కాలేజీ గుర్తుందా?"

బుర్రలో అప్పుడు మెరిసింది జ్ఞాపకం.

"నువ్వు... నువ్వు వాసంతి కదూ?" అన్నది.

"అమ్మయ్య! ఇప్పుడు గుర్తుపట్టావ్. నేను నిన్ను చూడగానే గుర్తించాను. మవ్వేం మారలేదు" అన్నది వాసంతి.

"కానీ, నువ్వు గుర్తుపట్టలేవంత మారిపోయావ్. అందుకే వెంటనే చెప్పలేకపోయాను!" అన్నది సునీత.

"ఔను. నాకీమధ్య ఒళ్లు వచ్చిందిలే! వయసూ మీద పడ్తోంది కదా" అని నవ్వింది వాసంతి.

దాదాపు పదిహేనేళ్ల తర్వాత వాసంతిని చూస్తుంటే అప్పటిదాకా వున్న చిరాకు మాయమైంది సునీతకు. "ఏవిటి? ఇంత హలాత్తుగా.. ఈ వూళ్లనే వుంటున్నావా?" అడిగింది ఆశ్చర్యంగా.

"ఏం? ఈ హైద్రాబాద్ లో నువ్వు మాత్రమే వుండాలా?" అన్నది నవ్వి.

"అలా ఎందుకంటాను తల్లీ! ఈ వూళ్లనే వుంటూ ఇంతకాలం మనం కలుసుకోలేకపోవడం ఆశ్చర్యమనిపించింది. ఏవిట్ నువ్వు ఉత్తరాలు రాయడం కూడా మానుకున్నావు కదా!"

"ఔనాను. నువ్వు మహా ఉత్తరాల మీద ఉత్తరాలు గుప్పిస్తున్నావ్ పాపం!" దెప్పింది.

"సారీ వాసంతీ! ఏవిట్ అశ్రద్ధ. పెళ్లయి సంసారమనే ఊబిలోపడి అన్నీ మర్చిపోతున్నాం"

"నన్ను కలుపుకోకు. నాకు నువ్వు బాగానే గుర్తొస్తావు. మనం కాలేజీలో గడిపిన రోజులన్నీ గుర్తున్నాయ్"

"అది సరే. అన్నట్టు మీవారేం చేస్తున్నారు? ఎక్కడ వుంటున్నారు? ఎంతమంది పిల్లలు?" అంటూ ప్రశ్నల్ని కురిపించింది.

"మా ఆయన బ్యాంక్ ఆఫీసర్. వనస్థలిపురంలో వుంటున్నాం. పిల్లలు ఇద్దరు. ఇక్కడకు షాపింగ్ కోసం వచ్చాను. చాలా... ఇంకా వివరాలు

కావాలా?" అంది వాసంతి నవ్వుతూనే.

"అదిగో నీ బస్ వచ్చింది!" అంది సునీత.

"వస్తే రానీయ్. ఇది కాకపోతే ఇంకొకటి. ఇన్నాల్జకు కలిశాం. అప్పుడే విడిపోవటమా?" అంది వాసంతి.

"నిజం చెప్పావ్. అప్పుడే విడిపోయే స్నేహమా మనది? అప్పట్లో ఎంతో క్లౌజ్ గా వుండేవాళ్ళం. ఎన్నో చర్చలు, వాదనలు... పుస్తకాల్ని చదివి వాటిని గురించి వాదోపవాదాలు. ఏవిటో ఆరోజులే వేరు. డిగ్రీ అయ్యాక మువ్వ పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్ కోసం

"అప్పుడు నాకు డెలివరీ టైం" అంది సునీత.

ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు. చుట్టూ వున్నవాళ్ళు వీళ్ళవంకే కుతూహలంగా చూస్తున్నారు.

"లలితేం చేస్తోంది?" అడిగింది సునీత.

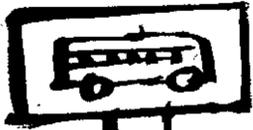
"ఏం చేస్తుంది, పెళ్లి చేసుకుని మొగుడితో కాపురం చేస్తోంది. చదువుకునే రోజుల్లో తెగపో

జాలు కొట్టేది. తాను

కలెక్టర్ అవుతాననీ,

పెళ్లంటూ

చేసు

ఆడదానికి మొగుడూ-వంటా, పిల్లా పీచూ తప్పవేమో! ఎంత చదివితేనేం, చివరకు వంట ఇంట్లోకి పోక తప్పదుకదా?"

"అదే మన దౌర్భాగ్యం. ఎన్నో అనుకుంటాం. ఏదీ చేయలేం! ఆశయాల్ని ఆచరణ దగ్గరకొచ్చేసరికి నీరుగారిపోతున్నాయి. ఈ ఉమెన్స్ లిబ్ లు, స్త్రీవాదాలు... పుస్తకాల్ని, వేదికల్ని దాటి సామాన్య గృహిణి వంటగది దాకా రావటంలేదు. ఎంతో బాలెంట్ వున్నవాళ్ళు కూడా వరైన సమయంలో సముచితంగా నిర్ణయించుకోలేక తమ ఆశల్ని, ఆశయాల్ని చంపుకుని పరిస్థితులతో రాజీ పడిపోతున్నారు. ఈ 'రాజీ' అన్నది ఆడదాని జీవితంలో ముఖ్యమైనది అయిపోయింది"

అంది వాసంతి నిట్టూరుస్తూ.

"నువ్వేం మారలేదు వాసంతీ! అప్పుడూ ఇలాగే వాదించేదానివి. 'స్వాతంత్ర్యం అన్నది ఒకరు ఇచ్చేది కాదు. మన పుట్టుకతోనే వుంది. నిలుపుకోవడమన్నది మన చేతుల్లోనే వుంది' అనేదానివి. ఇంతకీ నువ్విప్పుడు ఏం చేస్తున్నావ్? ఎం.ఎ చేశావ్ కదా! ఏదైనా జాబ్ చేస్తున్నావా? లేక అందరిలాగానే మీ ఆయనకి వండి వారుస్తున్నావా?" అడిగింది నవ్వుతూ సునీత.

మరో రెండు బస్సులు వచ్చి పోయాయి. కబుర్లలో పడి ఇద్దరూ పట్టించుకోలేదు.

"నా సంగతి సరే! నీ విషయాలు చెప్పు. మీయన ఎలాంటివాడు? ఎంత మంది పిల్లలు? 'ఆడదానికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం, స్వేచ్ఛే కాదు... పిల్లల్ని కనటంలో కూడా స్త్రీల ఇష్టానికే మగ వాడు కట్టుబడి వుండాలి'

అనేదానివి కదా!" అడిగింది వాసంతి ఆరగా.

"అవును. అందులో సందేహమేముంది? నా సంగతి నీకు తెల్సా. అనుకున్నది సాధించితీరాలనే పట్టుదల నాది. 'ఇద్దరు చాలు' అన్నాను. ఓకే అన్నారు మా ఆయన. ఏమాటకామాటే చెప్పుకోవాలి... పాపం... మా ఆయన నా మాటకు ఎదురుచెప్పరు" అన్నది సునీత. మనసులో క్రితం రోజు తనతో పడిన ఘర్షణ గుర్తొచ్చి నిట్టూర్చింది.

వైజాగ్ వెళ్లిపోయావు. కొన్నాళ్ళు మనమధ్య ఉత్తరాలు వడిచినా, ఆ తర్వాత నాకు పెళ్లి సెలవు కావటంతో ఆగిపోయాయి. అవునూ... నా పెళ్లికి మువ్వ రానేలేదు!" అంది నిష్ఠూరంగా సునీత.

"అప్పుడు నాకు ఎక్జామ్స్" అంది వాసంతి.

"అన్నట్టు నువ్వు కూడా నా పెళ్లికి రాలేదు" అని గుర్తుచేసింది వాసంతి.

కుంటే అమెరికా సంబంధమే చేసుకుంటాననీ గొప్పలు చెప్పేది. పాపం, డిగ్రీ పూర్తవగానే ఇండియా అభ్యయినే చేసుకుని వంట చేసేపెట్టోంది" అన్నది వాసంతి.

ఏవిటో వాసంతీ!

గొల్లపూడి రాజ్యలక్ష్మి

మనీష్ అగర్వాల

వయసు: 24 సం.లు,
హాబీలు: ఇంటీరియల్ డెకరేషన్,
అడ్రస్: మనీష్ అగర్వాల, కేరాఫ్
షుర్ సన్సార్,
ఇం.నెం.27-14-60, రాజగో
పాలాచారి స్ట్రీట్, విజయ
వాడ-2

వి.రాజశేఖర్

చదువు: ఇంటర్+డి.ఎం.ఇ,
హాబీలు: చెస్, మ్యూజిక్,
రిడింగ్, అడ్రస్: వి.రాజశేఖర్,
ఇం.నెం.బి బ్లాక్-2,
ఎ.ఆర్.లేన్, టెలిఫోన్ భవన్,
అనంతపురం

సి.కృష్ణమూర్తి

చదువు: బిఎస్సీ,
వయసు: 17 సం.లు,
హాబీలు: క్రికెట్ ఆడటం, పుస్తక
పఠనం, అడ్రస్: సి.కృష్ణమూర్తి,
సన్నాఫ్ సుబ్రమణ్యం సెట్టి, గొడు
గుమానిపల్లి, గుడయనామ్
పల్లి పోస్ట్, పెనుమూర్ మండల్,
చిత్తూరు-517126

పి.వెంకట్

వృత్తి: వ్యాపారం,
హాబీలు: సంగీతం,
అడ్రస్: పి.వెంకట్, మందపాడు

రైల్వేగేట్, పండు పాన్ షాప్,
గుడివాడ, క్రిష్ణా-521301

సి.రవి

వయసు: 19 సం.లు,
చదువు: సివిల్ ఇంజనీరింగ్,
హాబీలు: క్రికెట్ ఆడటం, నవ
లలు చదవటం, అడ్రస్: సి.రవి,
గొడుగుమానిపల్లి, గుడయనా
మ్ పల్లి పోస్ట్,

సన్నాఫ్ ఎం.డి.అబ్దుల్ నబీ,
ఇం.నెం.8-25, పద్మశాలివీధి,
పరకాల, వరంగల్-508164

కోన నాగార్జునరావు

వయసు: 27, చదువు: బిఎ,
హాబీలు: వ్యాసాలు, కవితలు
రాయటం, సంఘసేవ,
అడ్రస్: కోన నాగార్జునరావు,
ఇం.నెం.36-10, జి.కె.నగర్,

మోర్తాడ్, నిజామా
బాద్-503225

బి.శ్రీనివాస్

వయసు: 25 సం.లు,
చదువు: ఇంటర్,
హాబీలు: డ్రాయింగ్, కలం
స్నేహం, అడ్రస్: బి.శ్రీనివాస్,
ఇం.నెం.1-97, ఎలాలా వాడ,
మోర్తాడ్, నిజామా
బాద్-503225

ఓ.బుజ్జబాబు

వయసు: 19 సం.లు,
చదువు: బిటెక్, హాబీలు: డాన్స్,
చెస్, అడ్రస్: ఓ.బుజ్జబాబు,
కేరాఫ్ మేరిసలోమి(టీచర్),
ఇం.నెం.5-8-821, అశోక్ న
గర్ కాలనీ, కామారెడ్డి, నిజా
మాబాద్-503111

ఎస్.రమేష్

వయసు: 26 సం.లు,
చదువు: బి.కాం, హాబీలు: కలం
స్నేహం, అడ్రస్: ఎస్.రమేష్,
ఆర్టిస్ట్ బస్టాండ్, పలమనేరు,
చిత్తూరు-517408

ఆర్.సి.సోమశేఖర్

వయసు: 18 సం.లు,
చదువు: ఇంటర్ ఫస్టియర్,
హాబీలు: కలంస్నేహం,

హాలీ డ్రాండ్

చిత్తూరు-517126

హెచ్.రఘు

వయసు: 21 సం.లు,
చదువు: ఇంటర్, హాబీలు: కలం
స్నేహం, అడ్రస్: హెచ్.రఘు,
కేరాఫ్ దేవిహోటల్, బీచ్ పల్లి
పోస్ట్, గద్వాల, మహబూబ్ న
గర్-509125

ఎం.డి.సులేమాన్

వయసు: 18 సం.లు,
చదువు: ఇంటర్ ఫస్టియర్,
హాబీలు: క్రికెట్ ఆడటం, చెస్,
పుస్తకపఠనం,
అడ్రస్: ఎం.డి.సులేమాన్,

ఇ.సి.ఐ.ఎల్-500062

కృష్ణ

వయసు: 27 సం.లు,
హాబీలు: కలంస్నేహం,
అడ్రస్: కృష్ణ,
ఇం.నెం.15-1-38, మంగలి
పాలెం, ఒంగోలు-523002

సి.హెచ్.రాజగంగారాం

వయసు: 26 సం.లు,
చదువు: ఎం.ఎస్సీ,
హాబీలు: క్రికెట్,
అడ్రస్: సి.హెచ్.రాజగంగారాం,
కేరాఫ్ భారత్ టైలర్,
ఇం.నెం.14-82, ఎస్.సి.వాడ,

“అదృష్టవంతురాలివి!” అంది వాసంతి.
“ఇంతకీ మీ ఆయన సంగతేమిటి? వ్యక్తి
త్వాన్ని గౌరవిస్తాడా?” అంది మాట మాటస్తూ
సునీత.
“ఆయనకి స్త్రీలంటే చాలా గౌరవం. అసలు
ఇంట్లో పెత్తనమంతా నాదే. నేను గీసిన గీత
దాటరు. నిజంగా సునీతా... అలాంటి భర్త దొర
కటం ఎన్ని జన్మల పుణ్యమో అనిస్తుంది!” అంది
వాసంతి నవ్వు వెనుక విషాదాన్ని దాచుకొని.

రాత్రి బార్ కెళ్లి తాగి పొద్దుపోయి
వచ్చిన భర్త ‘ఏవిటి తిండి? ఇంత సంపా
దించి నీ ముఖాన పోస్తున్నా, కమ్మగా
వండిపెట్టడం కూడా చేతయివావదు.
ఎందుకు పనికొస్తావు? నీకు చదువుకు
న్నానని గర్వమే! ఆ పొగరు చూస్తేనే
నాకు ఒళ్లు మండుతుంది’ అంటూ
ఫిల్లలముందే తిట్టిన విశ్వం గుర్తొ
చ్చాడు.

“అలాగా! మొత్తానికి మంచి భర్తని
పొందగలిగావు. అదృష్టవంతురాలివి.
అవునూ... అంత ఆదర్శవంతమైన నీ

భర్తనీ, పిల్లల్ని చూడాలని వుంది. నీ అడ్రస్
ఇచ్చు!” అంది సునీత.
“ఓ... తప్పకుండా. అన్నట్టు నీ అడ్రస్, ఫోన్
నెంబర్ కూడా ఇచ్చు. నీ కుటుంబాన్ని నేనూ
చూడాలిగా?” అంది వాసంతి.
ఇద్దరూ తమ తమ హేండ్ బ్యాగ్ లోంచి
కాగితం, పెన్ను తీసి తమ అడ్రస్ లు రాశారు. చేతి
వాచీ చూసుకుని ఉలిక్కిపడింది సునీత. ఐదున్నర
యింది. హఠాత్తుగా తెలివి వచ్చిన దాన్లా కంగారు

పడింది. అప్పుడే కదలబోతున్న తమ కాలనీ
బస్సును చూసింది.
“అదిగో నా బస్. వస్తా వాసంతీ! మళ్ళీ
కలుద్దాం” అంటూ ఆదుర్దాగా పరోత్తింది సునీత.
“ఓ...కె... బై” అంటూ చెయ్యి ఊపింది
వాసంతి.
చేతిలో వున్న తమ ఇంటి అడ్రస్ కాగితాన్ని
నలిపి పడేసి-
‘హమ్మయ్య! అడ్రస్ తీసుకుని ఎక్కడ ఇంటి
కొస్తుందో అని భయపడి చచ్చాను’
అనుకుని తేలిగ్గా నిట్టూర్చింది
వాసంతి.
బస్సు ఎక్కి సీటులో కూల
బడి... ‘బతుకుజీవుడా’ అనుకుంది
సునీత.
చేతిలోని తమ ఇంటి అడ్రస్ కాగి
తాన్ని చింపి ముక్కలు చేసింది.
‘ఇంకా నయం... బస్సు రావటంతో
బతికాను. లేకపోతే అది ఈ అడ్రస్
తీసుకుని ఇంటికొస్తే నా పరువు
పోయేది!’ అనుకుంది నిట్టూర్చి. *

